

זילת

לשוויון וזכויות אדם

العربية لاحقًا *** ערבית אחרי עברית

שלום רב,

אני כותבת לך לקראת אישור חוק האזרחות במליאת הכנסת.

חוק האזרחות המקורי הופל בחודש יולי האחרון, אחרי 20 שנים שבהן הוא היווה חרפה למדינת ישראל. החוק קובע בפועל, שבישראל יש שני סוגים אזרחים, יהודים שיכולים להינשא לבן או בת זוג מחו"ל, להביא אותם לישראל, והם יקבלו מיד את כל הזכויות האזרחיות, וללא-יהודים, שישמשו בפועל כאזרחים סוג ב'. 1,680 בקשות לאיחוד משפחות הוגשו מאז ביטול החוק - ומשרד הפנים סרב לטפל בכלן, ורק בעקבות עתירה שהוגשה לבג"צ השרה שקד ננצפה ונפסק שיש לחוקק חוק חדש.

באמצעות תרגיל פרלמנטרי בין הקואליציה לאופוזיציה, השרה איילת שקד העבירה בקריאה ראשונה לא רק את הגרסה שלה לחוק האזרחות הגזעני - שדומה לגרסה הקודמת שלו - אלא גם את הצעת החוק המחמירה של ח"כ שמחה רוטמן, מסיעת הציונות הדתית, שמחייבת מכסות שנתיות לאיחוד משפחות, וקובעת עוד ש"העובדה כי בן משפחתו של מבקש ההיתר [...] הוא בן זוגו, וכי לבני הזוג ילדים משותפים, לא תהווה כשלעצמה טעם הומניטרי מיוחד." נדגיש שוב: מדובר בבני משפחה לא יהודים וילדים לא יהודים; האחרים מכוסים אוטומטית על ידי חוק השבות. בתום ההצבעה השרה שקד אמרה שהציונות והשכל הישר ניצחו. האמנם?

התומכים בחוק האזרחות נוהגים לחפות עליו בדחליל בטחוני: כביכול אזרחי ישראל הלא

יהודים מהווים סכנה למדינה. בפועל, המטרה של החוק היא הבחנה בזויה בין אזרחים יהודים ולא יהודים. החוק נועד להבהיר שיש כאן ציבור, שהזכויות שלו תמיד יהיו נחותות יותר מאלה של הרוב. [השרה שקד אמרה זאת בעצמה](#): "לא צריך לכבס פה מילים, לחוק יש גם סיבות דמוגרפיות. שקד טענה שהחוק אכן פוגע בזכויות אדם, אבל הפגיעה היא "מידתית". קל מאד לומר שהפגיעה "מידתית" כשאתה לא חושב שערבים הם בני אדם. אני תוהה איך שקד הייתה מתייחסת לחוק דומה במדינה אחרת שהיא, "מסיבות דמוגרפיות", מקשה על יהודים לקבל זכויות. גם שר החוץ וראש הממשלה החליפי, יאיר לפיד [אמר בחודש יולי האחרון](#) ש"לא צריך להסתתר מהמהות של חוק האזרחות. הוא אחד הכלים שנועדו להבטיח רוב יהודי במדינת ישראל."

זולת, כמכון שמקדם שוויון זכויות אדם, אינו יכול לקבל תפיסה של אזרח סוג א' ואזרח סוג ב'. לנו [ניסחנו עבור ח"כ מוסי רז \(מרצ\)](#) הצעת חוק שונה. הצענו כי כל בקשה לאיחוד משפחות תיבדק באופן פרטני, בדומה לבחינת בקשות התאזרחות של ישראלים עם זרים מכל מקום אחר בעולם תוך התחשבות בשיקולי בטחון. לצערנו, ההצעה הזו אפילו לא הובאה להצבעה.

אני מבקשת ממכם לא להתייחס לחוק כאל רעש רקע, כי המטרה שלו היא ליצור מדנים בין אזרחי ישראל ולחרחר שנאה. [החוק הזה הוא אחת הבעיות הגדולות שנמצאות על סדר היום שלנו](#). מי שרוצה ישראל שטובה לכל אזרחיה, לא יכול לעמוד מנגד.

העברת החוק במליאה תכתים את ספר החוקים הישראלי אבל אנחנו נמשיך להיאבק נגדו בכל כוחנו, ואנחנו זקוקים לתמיכתך בכל צורה.

تحية عطرة،

أكتب إليكم في حين تتوجه الأنظار نحو المصادقة على قانون المواطنة في هيئة الكنيست.

تم إلغاء قانون المواطنة في يوليو/تموز الماضي، بعد 20 عامًا جلب بها هذا القانون العار لدولة إسرائيل. ينص القانون من الناحية العملية، على أن في إسرائيل نوعان من المواطنين، اليهود الذين يمكنهم الزواج من أشخاص من الخارج، وإحضارهم إلى إسرائيل، وسيحصلون فورًا على جميع الحقوق المدنية؛ وغير اليهود الذين يعيشون فعلاً كمواطنين من الصنف "ب". تم تقديم 1680 طلبًا للم شمل العائلات منذ إلغاء القانون - ورفضت وزارة الداخلية البتّ بها جميعًا. فقط بعد تقديم التماس إلى المحكمة العليا تم توبيخ الوزيرة شاكيد وصدر الحكم بضرورة سن قانون جديد.

عبر حيلة برلمانية بين الائتلاف والمعارضة، لم تمرّر الوزيرة شاكيد بالقراءة الأولى نسختها من قانون المواطنة العنصري وحسب (وهي التي تشبه نسخته السابقة)، بل أيضًا تم تمرير مقترح القانون الأكثر صرامة لعضو الكنيست سمحا روتمان من الصهيونية الدينية، الذي يقضي بتخصيص حصص سنوية للم الشمل، ويقول كذلك بأنّ "الواقع أن أحد أفراد عائلة طالب التصريح [...] هو الزوج، وأن لدى الزوجين أطفال مشتركين، لن يشكل في حد ذاته ظرفًا إنسانيًا خاصًا". نوّكد مجددًا: يدور الحديث حول أفراد أسرة وأطفال من غير اليهود؛ فالآخرون يتم تخويلهم تلقائيًا بموجب قانون العودة. في نهاية التصويت قالت الوزيرة شاكيد إن الصهيونية والفطرة السليمة انتصرتا. حقًا؟

غالبًا ما يدافع داعمو قانون المواطنة عنه باستخدام الحجة الأمنية: إذ بنظرهم يشكل مواطنو إسرائيل غير اليهود خطرًا أمنيًا. عمليًا، فإن الغرض من القانون هو التمييز المٌهين بين المواطنين اليهود وغير اليهود. يهدف القانون إلى التوضيح بأن هناك جمهورًا ستظل حقوقه دائمًا ما دون حقوق الأغلبية. [قالت](#) الوزيرة شاكيد هذا بنفسها هذا الأسبوع: "لا داعي لتجميل الصورة، توجد للقانون أيضًا أسباب ديموغرافية". ادعت شاكيد بأن القانون ينتهك حقوق الإنسان، لكن هذا الانتهاك "متناسب". من السهل جدًا القول إن الانتهاك "متناسب" عندما لا تعتقد بأن العرب هم بشر. أنا في حيرة من أمري إزاء كيفية تعامل شاكيد مع قانون شبيه في دولة أخرى، يُصعب على اليهود تحصيل الحقوق "لأسباب ديموغرافية". كذلك الأمر مع وزير الخارجية ورئيس الحكومة البديل يائير لابيد، الذي [قال](#) في يوليو/تموز الماضي أنه "لا داعي للاختباء من وراء جوهر قانون المواطنة. هو أحد الأدوات المُعدّة لضمان أغلبية يهودية في دولة إسرائيل".

إنّ معهد "زولات"، كمؤسسة تروج للمساواة وحقوق الإنسان، لا يمكنه قبول تصور لمواطن من الصنف أ ومواطن من الصنف ب، ولهذا قمنا بصياغة [مقترح قانون مختلف للنائب موسي راز \(ميرتس\)](#). اقترحنا أن يتم فحص كل طلب للم شمل العائلة على حدة، على غرار فحص طلبات الحصول على جنسية من إسرائيليين مع أجنب من أي مكان آخر في العالم، مع مراعاة الاعتبارات الأمنية. مع الأسف، لم يتم حتّى طرح هذا المقترح للتصويت.

أطلب منكم عدم التعامل مع القانون على أنه مجرد ضجيج في الخلفية، لأن هدفه زرع الفتنة بين مواطني إسرائيل وإثارة الكراهية. [هذا القانون هو أحد أكبر المشاكل التي نواجهها في جدول أعمالنا](#). إنّ من يسعى لأن تكون إسرائيل خيرًا لجميع مواطنيها، لا يمكنه أن يقف مكتوف اليدين.

إن تمرير القانون في الهيئة سوف يشوه كتاب القوانين الإسرائيلي، لكننا سنواصل النضال ضده بكل قوتنا، ونحن بحاجة إلى دعمكم بكل الطرق.

לקריאת נייר העמדה המלא שהגשנו לכנסת: "חוק האזרחות והכניסה לישראל - איסור אפליה באיחוד משפחות"

לכרעה ורעה המוקף الكاملة التي قدمناها إلى الكنيست: "قانون المواطنة والدخول إلى إسرائيل - حظر التمييز في لم شمل العائلة"

בעברית

العربية

אני מזמינה אותך לתרום לנו, כדי שנוכל להמשיך ולפרסם דוחות, ניירות מדיניות ויוזמות חקיקה, ולהשפיע על מקבלי החלטות ומעצבי דעת קהל

أدعوكن وأدعوكم لدعمنا بالتبرعات، كي نواصل كتابة التقارير ووثائق السياسة العامة، ترويج السياسات أمام صنّاع القرار والتأثير على الواقع قدر الإمكان.

תרמו לנו تبرעوا لنا

שלך,

זהבה גלאון
נשיאת זולת לשוויון וזכויות אדם

مع فائق الاحترام،

زهافا چالؤون
رئيسة زولات للمساواة وحقوق الإنسان

לעדכונים שוטפים על פעילויות זולת בקרו בפייסבוק, בטוויטר, בערוץ היוטיוב וכמובן באתר שלנו

